

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak:

Helyben és postán küldve:

Egy évre 10 frt — kr. Fél évre 5 — kr.

Előfizetési pénz a minden közzétételért.

Félpénz, Vécsey-ház földszintjén a szerkesztőségbe bérmentve küldendő.

Előfizetheti helyben:

Telegráf K. Lajos könyvkereskedésében a szerkesztőségnél. Egyébütt a postahivatalok utján.

Hirdetési díj:

Öt-hatásos petisort 5 kr.

Nagyobb terjedelmű, mint szintén több ízben hirdetések, alku szerinti a legolcsóbb árért.

Bélyegdíj: minden beíratásért külön 30 kr.

„Nyit-tér”-en megjelenő közlemény öt-hatásos sorra 15 kr.

Nér- vagy bérmentellel beíratott közlések nem vételnek tekintetbe. — Egy szintén kéziratos sem adatnak vissza.

Vihar után.

A királyi szó ketté vágta a kombinációk fonálát. A jobboldal, mely még mindig az hiszi magáról, hogy tömör többséget képez, bizalmat szavazott Szilváynak, s elkezdte világszerte hirdetni, hogy — a vihar lecsalapult.

Fájdalom, a legfelsőbb intézkedés nem szűlte azt a hatást, melyet attól vártunk, mert az nem megoldotta, csak elnapolta a válság kérdését.

A vihar elmúlt. De a politikai élet egészen még mindig ezikázik a villámok, csakugyan nem zugó szélvész kísérletében, s napoként várható, hogy egy hirtelenséggel előtűnik villám beüti a kormányt.

E villámok az — új pártalakulások, melyek iránt minden oldalról megkezdődött a mozgalom.

Ma reggel biztos forrásból táviratilag értesülünk, hogy a Gyecypárt tegnap megalakult. 22. mondó huszonkét balkezeppárti képviselőből, s ezek ma szándékoztak az országgyűlési baloldali körből kilépni.

Eddig táviratunk. Annnyit tudunk, hogy bizonyos „meghívottak” tegnap délután értekezletet tartottak, s hogy ott az illetők értesültek Ghyecy Kálmán szándokáról országgyűlési állását és eljárását illetően. Ez volt tehát a Ghyecy-párt, mely a baloldali soraiból 22 közharcost magával ragadott. A „Hon” is sürgette már „a lappangó erők”-et, hogy Ghyecyvel együtt lépjenek a cselekvés terére, hogy a bizonytalanságnak vége legyen, mert akárhogy lesz a válság megoldva, a helyzet jobb lesz, mint a mostani.

Ez óhaj teljesült is. Ezzel azok száma, a kik Thaja Kálmánnal együtt november 7-én a baloldali eddigi programját megtagrtani célzó határozati javaslat ellen szavaztak, ismét kevesebbedett, s ezzel együtt az ellenzéken érzékeny seb tittett.

Hogy mostanában a számára nézve a baloldali kör többségben legyen, arról még csak álmodni sem lehet. Így a következmény is igazolta, hogy mily helytelenül cselekedtek akkor, midőn a baloldali régi programjának fenntartása ellen szavaztak, s ezáltal a példányosított összetartást megháborították.

A Deákpart szénája sem áll jobb rendben, mint a baloldali.

Ott a Sennyei-párt ütötte fel küzelebbről fejét, s az utóbbi szavazásból úgy látszott, hogy e töredék 60—70 főt számlálna.

Igy a dolgok természetes rende úgy hozza magával, hogy a jobboldalról a Deák-Csengeri-Gorove-Horváth-Bódi-féle párttöredékek egyesüljenek Ghyecy-párttal. Erre van utalva a jobboldali jobboldali része, ha a kormányt meg akarja tartani, de nem tehet mást a Ghyecy-párt sem, ha csakugyan befolyást akar magának szerezni a kormányzásba.

Ha az új alakulás ily alakban meg

nem történhetnék: akkor a magyar képviselőháznak nem volna kormányképes pártja, mert erre nézve határozott többséggel egyik sem volna képes rendelkezni.

E töredékek közül pedig a Szilváyi-kormányt egyik sem hajlandó támogatni, s így annak napjai meg vannak számlálva.

Kár volt most is a vihart mintegy erőszakkal elnyomni, mert ha látszólag lecsalapult is az, nem szűnt meg a forrongás a pártok kebelében.

Tehát még nem a vihar után, hanem — a válság előtt állunk. Mit rejt méhében a jövő? — azt még senki sem mondhatja meg. Annnyit azonban biztosan tudunk, hogy a jelenleginél rosszabb helyzetbe már nem juthatunk.

Uj pénzügyminiszterül újabban Grzych Józsefet emlegetik a Deák-körben, de ha e hír megalósul, egy a gróf csak a budget-tárgyalás után veszi át a tárca vezetését.

A király, 25 éves uralkodásának jubileuma alkalmából Horvátországra is kiterjesztett kegyelmi hatalmát s amnesztiát ad a saját. — politikai vétkeseknek s a felségserzőknek.

Alapítvány, keresetkeptelen katonák számára. A király uralkodási jubileuma alkalmából Lipót főherceg az 1. sz. Ferencz József császár és 2. sz. Lipót főherceg hadmérnök ezredék alapítványi tőkéjének szaporítására a hadmérnököksegység létszámának oly katonái számára, kik az ellenség előtti megebesülés által, vagy a békében munkai közszolgálat gyakorlásánál keresetkeptelenek lettek, 3000 forint 5%-os égséges államadóssági kötvényekben ajánlott fel.

Magyarországon 7 pörre s egy elítélésre fog alkalmaztatni amaz amnesztiát, melyet a király 25 éves uralkodásának jubileuma alkalmából elrendelt.

Az új magyar kölcsönre vonatkozólag azt hallja a berlini tözsdelap, hogy ezen névleg 6. tényleg 12%-os kölcsön kötvények a közepén fognak aláírásra bocsátatni. Az aláírás valószínűleg egyidejűleg fog Londonban, Bécsben, és Berlinben eszközöltetni.

Az államjegyeknek, a birodalom dualisztikus alakjának megfelelő átalakítására már megterítették a megkívánt intézkedések. Az államjegyek szövege német és magyar lesz s az illető terv közelebb a törvényhozások elé is fog már terjesztetni.

Az esztergami érsek. Hómából érkezett távirat szerint bibornokká fog kinevezetni.

Az indo-german összehasonlító nyelvészt számára önálló tanterv szerkesztését engedte meg a király. Tanárul dr. Mayer Auréli egyetemi magántanár nevezetett ki.

Az osztrák 36-os közgazdasági bizottság tárgyalás alá vette a 80 millió kölcsönről szóló és a felsőház által módosított törvényjavaslatot s el is fogadta a felsőháznak mind a három módosítását. Ily alakban terjeszti a képviselőház elé és ajánlja elfogadására.

Ereszszük le mi is sajkánkat, kapitány. — mondá Herbert — így utban kaphajuk meg a gazembereket.

A kapitány beleegyezett s a következő perczben már minden sarka tele volt fegyveres tengerészkatonákkal. A bator fiúk alig győzték már várni az időt, mikor támadásra vezettek.

Herbert meglepődötten tekintett a lelkesült hadfiakra.

— Óvakodjatok, — inté őket — hogy valahogy hangosan ne beszéljétek a ladikban, mert így elárulhatnók magunkat. Engedelmem s világos rendeltemen kívül senkinek sem szabad fegyverét elcsúsztatni. Anstey, ön pedig mindent úgy tegyen, mint én. Dárda, szurony s a kard meg fogja tenni a kívánt hatást.

Herbert kezet fogott a kapitánnyal s az egyik ladikba ugrott.

E pillanatban ugrott ki a födélzetre Darcie Darby. Hallotta Herbert parancsait s egy percz alatt mind ő, mind a hü Chouchow ladikban állt.

A tengerészek neki dőltek az evészeknek s Herbert maga is érzé, hogy sajkája villámgyorsan szeldeli a hullámokat.

Midőn a sajkák a „Fra Diavolo” mellé értek, lassan, vigyázva felkuszak egyenkint a födélzetre, a hajóorr függő lánczai nagy segítségökre volt nekik ebben.

A hajón senki sem állt nekik ellent. Haladóklék és halottak, a merre csak tekint a szem.

A „Thames” utolsó sortize irtózatossá vált; hanem a kalózok, kik e sortizezt tulélték, most mind át vannak a „Thames”-en. A tutajra rosz fadarabokat hánytak s így a hajóra átjárás könnyűvé tévé. A szükség tanítá őket erre.

Külföldi rövid hírek. A „Virginus”-hajó kiadását az életben maradt s elfogott utasnak szabadon becását a kubai hatóságok nyolcz nap alatt igérték eszközöltetni. A török Ladesch várost elfoglaltak. A ladeschi zultán bátyja, mint államfogyó Aden-be vitetett. — A franciaia kormány april hóban 750 millió franknyi kölcsönt köt. — Stricke. A kopenhágai országgyűlés nyomda szedői tegnapelőtt beszűntették a munkát. Átalános nyomda-stricke van közlőben. — Bismark herczeg tegnap Berlinbe érkezett. — Chamberd gróf elhagyta a franciaia földet. A franciaia pénzügy válság küszöbén áll.

Nagyváradnak kell kitarítani, míg itt működnek, nem mehetünk segélyért ezránt Kabára. Némelyek még úgy is számítanak, hogy a színészek „lelkessedését” is várnak mentő eszközt. Számítanak arra, hogy ha sem Debreczen, sem ezzel együtt Nagyvárad sem vállal biztosítékot a váradú idényért; akkor vállaljon magára — szintársulat.

De ugyan, ha két ily tekintélyes város nem bír annyira lelkesülni, hogy vállaljon biztosítékot, — miként kívánhatja vagy feltételezi ezt azokról a szegény emberekről, a kiket éppen biztosítani kellene?

Hiszzen azt akarjuk, hogy a társulatot biztosítsuk, s úgy biztosítsuk őket, hogy — gondoskodjanak magukról úgy, mint tudnak? Ha magunkban nincs lelkesedés, ne számítsunk a más lelkesedésére sem.

Színügyi viszonyaink. II. (**). A színház szükségéin véleményünk szerint, egyedül Debreczen és Nagyvárad városra segíthet, nem számíthatni itt másra senkire.

Eddigi hiányok, melyeket fedezni kell a következők: a nagyváradú utóbbi két nyári idény deficitje 10,495 ft. 34 kr. dízletekért tartozás 1200 ft. az első kölcsönből még hátra van 2000 ft. Ezek fedezésére két most a színygyűgyet a várostól 15,000 ft. kölcsönt.

Nagyon tévedne, ki azt állítaná, hogy e pénzt sárba dobjuk. Mert hiszen, az eddigi hiányainál több fordítottat beruházásokra. Azt a késztelét pedig, melylyel színházunk jelenleg rendelkezik, most bajoran szereshetnők be annyit, mint a mennyit kiadtunk ezért. Pedig ha nem volna, most be kellene mindazt szerezni.

Az új kölcsönnek tebat megvan a biztos alapja, s ez alap a város tulajdonát képezi. Oriási szűkkelbűségről s a színeszet magasztos hivatásának nem értéséről tanuskodnék tehát az új színházi kölcsönnek meg nem szavazása a városi közgyűlés által.

De ilyet még fel sem lehet tennünk Debreczen városnak azon bizottsági tagjairól, a kik már annyiszor adtak hazafiságukról, s a művészet iránti melegsékről fényes tanubizonyítót.

Most annyival biztosabb lehet a kölcsön megzavazása, mert az első kölcsönkor akkor is megzavazta a színeszet iránt lelkesedni tudó közgyűlés, midőn a színháznak még semmije sem volt. Jelenleg pedig a város részére az új kölcsön még akkor is biztosítva volna, ha — a mitől a gondviselés meutsen meg, — a színház vagyonát el kellene árverelni. Erre pedig nem szabad, nem lehet számítaniuk. Mert Debreczen város lelkes polgárságából nem halhat ki annyira a színművészet iránti szeretet, hogy e közkincsünket ily gyaosz helyzetbe tudná juttatni.

A mit veszteségeit tehát Debreczen város kiiffeti, de nézzük csak a hiányzó összegeket. Azokban a legnagyobb összeggel Nagyvárad szerepel.

Önkéntlenül, a józan ész természetes folyamata szerint feltűnik előttünk ama gondolat: hát Nagyvárad hidegen nézi ezt?

Azt mondják, ott is van színügyi bizottság, de nem hallottunk még semmit arról, hogy a nekik egész nyári idény alatt élvét nyújtó színtársulatért tettek volna a legkisebb lépést is.

Mi lehet tehát e színygyű bizottság célja? ha a színygyön nem segít, — azt nem tudjuk, de óhajjuk, hogy az feladatának kellőleg megfeleljen.

A nagyváradú színygyű bizottságnak kellene oda működnie, hogy a debreczeni színtársulat, ha valóban megérdemli a támogatást, ha használna nem is, de kárral se működjék ott.

E bizottság ott el a közönség közt, s lehetetlen, hogy ne volna annyi erkölcsi hatása, hogy ezt eszközölténék, csak akarni kellene. A lelkesedés csodákat művel.

Szintársulatunkat úgy is Debreczennek és Darcie bátorsága megkészszerződött. Néhány pillanatyú csend uralkodott. Csak a sajkák evezői alig hallható loconsága hallatszott, már nem igen messze voltak a küzdelem színterétől.

— Ismét lövés. — Dörögve magában Herbert. — A kutyák, nygltyásk, daczára minden időkimélesnek, mégis a „Thames”-hez fognak állani hajóikkal minden áron. Nem is sejtették, hogy ily közel van hátuk mögött az itelő bíró.

A tüzelés ismét megszakadt s ismét bizonytalanság állott be. A szel erősbült s Herbert sajkái elveszték látkörüköböl a „Fra Diavolo”-t.

A „Thames” még egy sortize adott: ez volt az utolsó ágyszó. Az ágynak felvillám fényénél látni lehetett, hogy a „Fra Diavolo” és a „Thames” már majdnem egymás mellett állott.

— Fiúk, erősebben, sebesebben azokkal az evezőkkel. A következő perczekben minden ellőndőntve s az időkérdés elethalál kérdés lett. Fiúk, előre még sebesebben.

A tengerészek neki dőltek az evezészeknek s Herbert maga is érzé, hogy sajkája villámgyorsan szeldeli a hullámokat.

Midőn a sajkák a „Fra Diavolo” mellé értek, lassan, vigyázva felkuszak egyenkint a födélzetre, a hajóorr függő lánczai nagy segítségökre volt nekik ebben.

A hajón senki sem állt nekik ellent. Haladóklék és halottak, a merre csak tekint a szem.

A „Thames” utolsó sortize irtózatossá vált; hanem a kalózok, kik e sortizezt tulélték, most mind át vannak a „Thames”-en. A tutajra rosz fadarabokat hánytak s így a hajóra átjárás könnyűvé tévé. A szükség tanítá őket erre.

Figyelmeztetjük olvasóinkat a „Baloldali” alábbi előfizetési felhívására: Előfizetési felhívás a „Baloldali” című politikai napilapra. Jövő év első napjától a fontebbi cím alatt új politikai napilapot indítunk meg, több barátunk és elvtársunk közreműködésével. A lap irányának és munkásságának leendő feladata: bebizonyítani, hogy a lap megindítása a közügy érdekében szükséges volt. A lap programja: az országos baloldali ellenzék régi programja lesz. A delegátók és közös miniszteriumok megszüntetésével visszaadni Magyarország törvényhozásának és kormányzásának az önállóságot; létre hozni az önálló magyar hadserveget, pénzügyet, kereskedelmet és külképviseletet. Azoknak, kik ez elveket vallják, a kölcsönösen egyetértő működést az elvek érvényesítéséhez teszi mulhatatlan kötelességükké. Ezen baloldali közös elvek terén állónak tömörülést óhajtja az ország, kívánja a közös elvek diadálrajutathatása s azt elősegíteni minden erejéből törekedni fog a megindítandó lap. Ez elvekhez való tántoríthatlan ragaszkodást hazánk jövőjének és jólétének biztosítása követeli; ez elvek gyakorlati keresztvitélere haladéktalanul megmozdítani minden alkotmányos eszközt, hazánk jelen veszélyeztetett helyzetére parancsolja. Ezen helyzetben palliatív eszközökkel segíteni hasztalan erőködés; az egyedüli sikeres orvoslás lehetősége csak a fenálló közgyűly alap megváltoztatásában rejlik. A nemzet legujabb életében aggasztó jelenségek mutatkoznak. A nemzeti önérték és bizalom hanyatlóban van; férfias életörökérvés helyett színtelenség veszedést találunk; az önérdéknek mindenek fölé való helyezése megülesíti fenyeget minden nemesebb hazafias érzelmét; az ország ügyeinek vezetésére nem a közjó előmozdítását célzó lelkesedés, mint inkább a nemzet vagyonán való éleskődési sovártság visz; az elvtelenség s a politikai becsületesség kijátszása — megrontva a nemzet erkölcsi életét — napirenden van. Ezeket irtani, egyóttítani s megakadályozni föfeladata lesz a „Baloldali”-nak. Önzetlenség a haza szolgálatában, a nemzeti szellem erősítése, köznyelvelődés és igazságosság — e négy oszlopon fog állani az oltár, melyen a nemzet ügyének meghozzuk az áldozatot minden nap. Soha meg nem tántoruló védelmezői leszünk a jognak és igazságnak — minden téren; mostorai a renyhéségnek, a jogfeladásra mindig kész szolgálásnak s az országos vagyon kezelés körül minden visszaélésnek — bármely oldalon találjuk azt. A mily pártfóloág buzdítjuk, támogatjuk a becsületese vállalkozási szellemet, ép oly körlehetetlen illúziói leszünk a különböző „jületek”-álcza alá bújta fosztogatásoknak. A haza boldogságának első föltétele, hogy minden polgára ismerje jogát és kötelességét. Azt gyakorolni el ne mulassza soha, ennek teljesítésére meg legyen mindenkiben az ösztön. Az önérték és öntudat fejlesztése, művelődése és munkásság lesz az, amire sarkalni és serkenteni fogjuk a nemzetet minden lépten nyomon. A gazdasági, kereskedelmi és pénzügyi érdekek folytonos szemmel tartása s az ezen téren fömerülő kérdések megvitatása egyik legkedvesebb kötelessége lesz a lapnak. — A törvényhatóságok — úgy Magyarország Királyhágnon inenni mint Királyhágnon tui részének belügyeire külön rovattunk s mindig kiváló gondunk leend. A „Baloldali” foglalkozni fog egyébiránt minden, ami közérdeklő tárgy; társadalmi, tudományos és művészeti kérdéseket egyaránt. Kizárva minden magánérdeket, a vélemény és bírálat, mit a „Baloldali” e téren is ad szigorú az igazságos leend mindig. Es most kérjük a tisztelt közönséget, vegye szives pártfogásába a „Baloldalt”.

Mocsáry Lajos, Csávólszky Lajos főmunkatárs. felelős szerk. s kiadó tulaj.

Előfizetheti: egy évre (jan. decz. 16) ft. fél évre (jan. jun.) 8 ft. negyed évre (jan. márt.) 4 ft. egy hora 1 ft 40 kr. Az előfizetési pénzek a „Baloldali” kiadó hivatalba (mögleggett rablók iszonyodva kaptak késekhez. A zavar iszonyu volt. A setében egymást ölték. Vezérelk, kik a rendet sem tudták volna tartani, a kajitthez nem dorboztak; a zsiálytól nem hallák társaik segélykiáltását.

A kard mindenütt megtette kötelességét. A harc iszonyu volt; a kalózok ellenállása gyenge. Rakásra hulltak a rablók s néhány percz alatt a külvölöknek több mint fele a födélzeten feküdt véresben. A többi hanyatloniok egymás hátán keresztül a tengerbe ugrott s a közel part felé küzködött. A kiöltözö sebesülteket néhány percz alatt a tengerbe dobták, míg végre halottú csendű állt be s csak a vízbeülők csapkodása s buborekölása hallatszott a távolból.

Az angolok a födélzet föltétlen urai voltak.

E pillanatban a „Fra Diavolo” födélzetén irtózatossá vált s egy csapat rabló vérbé gyült szemekkel ugrott ki a födélzetre. Lenn a hajó melyében egy menekült kalóz figyelmezteté őket a vészre.

Herbert emberei azonnal a „Fra Diavolo”-n termettek. Előnök magas sápadt szőke fiú rohant a kalózokra. Az első, kivel találkozott, balkezével torkon ragadta, hogy ujjai bemélyedtek a rabló nyakába, hogy ujjai baljóbbán lévő vitérével jobbra-balra osztott halált. Sze-meai a setében, mint égő gömbök gurultak üregükben, hogy a bősüült fenevadak ijedve kerülék ki tekintetét.

Tandy volt.

(Folyt. következik.)

TÁRCZA.

„VÉSZMADÁR.”

— Regény a tengerészéletből, három kötetben. —

Írta a „Rockingham” szerzője.

Fordította Kompolthy Tivadar.

Első kötet. — X. rész.

(27-ik folytatás.)

A Schooner darab idő óta felhagyott a tüzeléssel, midőn Manoel azt követeltette, hogy a kalózok sajkáikkal fogják a „Thames”-t megrohanni.

— Lehet, — felelé a kapitány — de ez esetben sem látom célszerűnek azt, hogy a kalózhajóra tüzeljünk, mert a „Thames”-en azt hiszem, hogy a mi hajónk is kalózhajó, mely a „Fra Diavolo” segítségére jött. Ez által csak megbénítanók erejüket.

— Mi még ideje korán fogunk a küzdelem helyére érkezi. — vizagszálódék Herbert — csak attól félek, hogy a kalózok golyói elslyűszték adig a „Thames”-t.

De a kalózok egyetlen ágyút sem süttötek el többé. Hajójuk még mindig fél mértföldnyire állt még a „Thames”-től. Ők aligha sejtették, hogy a bosszu órája oly hamar ütni fog az ő vesztükre.

Midőn a kalózok csakugyan nem folytatták a tüzelést az ágyúkból, azt leheté következtetni, hogy sajkáik már elindult a „Thames” felé.

1-6 sz. háznát... k. kath. püspök... indult... szeg egy köz... ottól megfuladt... ett köszen goze... óson küze... AG. en. decz. 9. hozatalát leg... azon kevés... nyi mitt-smott... a tengeri... tiszta buza... 9.50—11... 5.40—5.40 kr... 50 kr. zsák... alajdonos: L. Y. POLY. jég ellen a... banknál bizt... talos közös... intézet deb... s ezek ma sz... nényekben... legnagyobb... enis nélkül... edeonne. Ilona. mesvári... S felé. 25 délut. 6.29 este. 13.14 éjjel. 1.49... Bécs felé. 6. p. napoz. 9.56 délután. 7.33 este. 8.40. 9.10. 11.42 éjjel. 2.14. 3.24 reggel. 4.49. 8.45. 8.9 este. 6.24... adon, Csabán. pályaudvaro... atoság. közte 4 láb... va. kapható... talos társ... életén 12... szállítva 13... havában. Fülöp.

